

MEMÒRIA TRIBUTÀRIA DE L'IMPOST SOBRE DONACIONS. EXERCICI 2015

Generalitat de Catalunya
Departament de la Vicepresidència
i d'Economia i Hisenda
Direcció General de Tributs i Joc

Barcelona, setembre del 2016

SUMARI

INTRODUCCIÓ	5
Marc competencial	5
Marc normatiu	5
Esquema de liquidació de l'impost	6
Metodologia i estructura de la memòria	7
1. PRIMERA PART. ANÀLISI DE LES PRINCIPALS VARIABLES DE L'IMPOST	9
1.1. Declarants i base imposable	9
1.2. Estructura i composició de les reduccions	12
1.3. Estructura de la base liquidable	16
1.4. Quota íntegra i tributària	16
1.5. Elements de progressivitat de l'impost	19
2. SEGONA PART. BÉNS I DRETS TRANSMESSOS	21
2.1. Introducció.	21
2.2. Composició de la donació: tipus de béns.	21
3. TERCERA PART. LA CONSOLIDACIÓ DE DOMINI	24
4. QUARTA PART. L'EVOLUCIÓ DE L'IMPOST 2011-2015	25
5. CINQUENA PART. RESUM EXECUTIU	27
ANNEX	29

INTRODUCCIÓ

L'impost sobre successions i donacions, de naturalesa directa, en la modalitat de donacions grava l'adquisició de béns i drets per donació o qualsevol altre negoci jurídic a títol gratuït i entre persones vives.

Es tracta d'un impost de titularitat estatal en el qual s'ha cedit totalment a les comunitats autònomes el rendiment de la recaptació produïda en el territori de cada comunitat. Per a determinar en quin territori es produeix el rendiment, a grans trets, l'article 32 de la Llei 22/2009, de 18 de desembre, per la qual es regula el sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i ciutats amb estatut d'autonomia, estableix diferents punts de connexió, en els quals diferencia entre la donació de béns immobles, en què el rendiment es produeix on radiquen els béns immobles donats, i la donació de la resta de béns i drets, en què el rendiment es produeix on el donatari tingui la seva residència habitual.

L'objectiu d'aquesta memòria és analitzar l'impost sobre donacions l'any 2015 a Catalunya, a través de la informació continguda al model 651 d'autoliquidacions de donacions i el model 653 d'autoliquidacions de consolidacions de domini en el cas de béns o drets en què el desmembrament es va produir per transmissió lucrativa entre vius.

Marc competencial

D'acord també amb la Llei 22/2009, la comunitat autònoma de Catalunya té cedides competències normatives limitades en l'impost sobre successions i donacions sobre:

- Reduccions de la base imposable (establint-ne noves o millorant les existents a la normativa estatal)
- Tarifa de l'impost
- Quanties i coeficients de patrimoni preexistent
- Deduccions i bonificacions de la quota
- Regulació d'aspectes de la gestió i la liquidació

Quant a l'aplicació del tribut, estan cedides les competències de gestió, liquidació, inspecció, recaptació i revisió dels actes dictats en via de gestió.

Marc normatiu

En ús de les competències normatives cedides, Catalunya ha dictat les disposicions vigents següents:

- Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions
- Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions.

La normativa estatal és d'aplicació directa en tot allò que la Comunitat Autònoma no té competències normatives cedides i supletòria per tot allò no regulat específicament a la normativa autonòmica:

- Llei 29/1987, de 18 de desembre, de l'impost sobre successions i donacions
- Reial decret 1629/1991, de 8 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions
- Llei 19/1995, de 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries.

No s'han produït canvis normatius remarcables durant el període objecte d'estudi.

Esquema de liquidació de l'impost

La **base imposable** està constituïda pel valor net dels béns i drets adquirits. El valor net és el valor real dels béns minorat per les càrregues i deutes que hi recauen.

En els casos en què es fa la donació de l'usdefruit de béns o drets, s'estableixen regles especials per determinar la base de la liquidació de cada persona interessada.

En l'extinció de l'usdefruit per defunció de la persona usufructuària el nu propietari o la nua propietària ha de pagar el percentatge de l'usdefruit que s'incorpora al seu patrimoni. Això és el que s'anomena consolidació de domini.

En les donacions i en altres negocis jurídics gratuïts entre vius, **la base liquidable** es correspon amb la base imposable, excepte que resulti aplicable alguna o algunes de les reduccions establertes legalment. Aquestes són:

- Reducció per donació d'un negoci empresarial o professional.
- Reduccions per donació de participacions en entitats.
- Reducció per la donació de diners per a constituir o adquirir una empresa individual o un negoci professional o per a adquirir participacions en entitats.
- Reducció per la donació de béns del patrimoni cultural.
- Reducció per la donació d'un habitatge que ha de constituir el primer habitatge habitual o per la donació de diners destinats a l'adquisició d'aquest primer habitatge habitual.
- Reducció per aportacions a patrimonis protegits de discapacitats.
- Reduccions per l'adquisició d'una explotació agrària i per determinades finques rústiques de dedicació forestal.

La **quota íntegra** de l'impost, s'obté d'aplicar a la base liquidable l'escala següent:

Base liquidable de (euros)	Quota íntegra (euros)	Base liquidable fins a (euros)	Tipus (%)
0,00	0,00	50.000,00	7%
50.000,00	3.500,00	150.000,00	11%
150.000,00	14.500,00	400.000,00	17%
400.000,00	57.000,00	800.000,00	24%
800.000,00	153.000,00	en endavant	32%

No obstant això, les donacions a favor de contribuents dels grups I i II (descendents i adoptats, cònjuges o parelles de fet assimilades, ascendents i adoptants), formalitzades en escriptura pública, poden aplicar l'escala següent:

Base liquidable de (euros)	Quota íntegra (euros)	Base liquidable fins a (euros)	Tipus (%)
0	0	200.000,00	5%
200.000,00	10.000,00	600.000,00	7%
600.000,00	38.000,00	en endavant	9%

La **quota tributària** de l'impost s'obté d'aplicar a la quota íntegra el coeficient multiplicador que correspongui, d'entre els que s'indiquen a continuació, en funció del grup a què pertanyi el contribuïent, per raó del seu grau de parentiu¹ amb el transmissor:

Grups I i II	Grup III	Grup IV
1,0000	1,5882	2,0000

Metodologia i estructura de la memòria

Com s'ha dit, aquesta memòria es basa en les declaracions de l'impost sobre successions i donacions, modalitat donacions (en endavant, ID), presentades pels contribuïents durant l'any 2015 mitjançant el model 651, autoliquidació de donacions, i el model 653, autoliquidació de consolidacions de domini en què el desmembrament es va produir per donació. Atinent a la informació que aporten, ambdós models estan dividits en dos grans apartats:

- L'autoliquidació on es declara, entre d'altres, la base imposable (BI), les reduccions de la base imposable, la base liquidable (BL), la quota íntegra (QI) i la quota tributària (QT)
- La relació de béns donats, més detallada en el model 651 que en el 653, on es fan constar les dades corresponents a la identificació del bé, tipus de dret transmès (plena propietat, nua propietat, usufruct, ús i habitació), beneficis fiscals, valor declarat, càrregues i deutes deduïbles, i altres dades necessàries per a la liquidació de l'impost com acumulació de donacions i béns immobles radicats fora de Catalunya.

Cal esmentar que les dades informades en ambdós apartats no sempre són coincidents, com a conseqüència d'errors en l'emplenament de l'imprès per part del contribuïent.

El treball s'ha estructurat en cinc parts:

En la primera, l'anàlisi de la informació de l'autoliquidació de l'imprès 651 permet estudiar el comportament de la base imposable des d'una triple vessant: per trams de base imposable, per grup de parentiu i per tipus de béns o drets. En l'apartat de les reduccions, l'imprès de declaració en recull cinc classes, cosa que permet una anàlisi de com actuen aquestes reduccions i dels efectes que tenen en la determinació de la base liquidable i de la quota. Finalment, s'analitza el comportament de la quota íntegra i de la quota tributària incidint en aspectes tan importants com la comparació entre els tipus efectius i marginals de l'actual tarifa i la progressivitat de l'impost.

En la segona part, que es basa en l'anàlisi de la informació de l'imprès 651, apartat relació de béns, s'analitzen en general els béns donats atenent, no ja als cinc tipus que abans hem vist, sinó a set tipus i a vint-i-nou subtipus, la qual cosa proporciona una radiografia molt detallada de la composició dels béns objecte de donació.

En la tercera part, s'analitzen aquelles consolidacions de domini declarades mitjançant l'imprès 653 en què el desmembrament es va produir per transmissió lucrativa entre vius.

¹ El grup I es correspon amb els descendents i adoptats menors de 21 anys; el grup II amb els descendents i adoptats de 21 anys o més, cònjuges o parelles de fet assimilades, ascendents i adoptants; el grup III amb els col·laterals de segon i tercer grau, ascendents i descendents per afinitat; el grup IV amb els col·laterals de quart grau, graus més distants i estranys.

En la quarta part s'analitza l'evolució de l'impost pel període 2011-2015.

I, finalment, a la cinquena part, es realitza un resum executiu del que s'ha analitzat a llarg de l'informe.

Per elaborar la primera part, s'han utilitzat les bases de dades dels models 651 i 653 presentats durant l'exercici 2015 proporcionades per l'Agència Tributària de Catalunya, a partir de les quals s'ha elaborat una mostra depurada eliminant incoherències. Es tracta, de 17.270 autoliquidacions la coherència aritmètica de les quals ha superat els filtres de revisió (sens perjudici de les facultats de comprovació de l'Administració tributària) sobre un total de 18.084 autoliquidacions presentades, respectivament, cosa que representa que es treballa amb el 95,5 % de la població, percentatge molt proper a considerar censals les xifres resultants.

Per elaborar la segona part de l'informe, on s'analitzen detalladament els béns, s'ha utilitzat la base de dades relativa als 21.841 registres de béns continguts a les autoliquidacions de la mostra depurada de l'any 2015 (hi ha autoliquidacions amb més d'un bé)².

² Del total dels béns, es treuen els que responen a l'"Acumulació de donacions": les donacions atorgades per un mateix donant a favor d'un mateix donatari en diferents moments temporals, dins del termini de tres anys comptats des de la data de cada donació, ja que a efectes fiscals es consideren una donació única.

1. PRIMERA PART. ANÀLISI DE LES PRINCIPALS VARIABLES DE L'IMPOST

1.1. Declarants i base imposable

Els primers resultats es recullen a la taula 1.1.1, de distribució de les autoliquidacions per trams de base imposable. S'observa que el 90,4 % dels declarants amb BI inferior a 150.000 euros acumulen, en global, una BI que representa el 26,3 % del total, mentre que els declarants amb més de 800.000 euros de BI, que només representen un 1,7 % del total, acumulen un gairebé un 54 % de la BI.

Taula 1.1.1: Liquidacions i import de la base imposable, per trams de base.

Any 2015 (en euros)

Trams de Base Imposable	Liquidacions			Base Imposable		
	Nombre	% s/total	% acum.	Import	% Import	% acum.
Fins a 50m€	12.082	69,96%	69,96%	215.273.371	10,96%	10,96%
Entre 50 i 150 m€	3.534	20,46%	90,42%	301.719.027	15,36%	26,32%
Entre 150 i 200m€	533	3,09%	93,51%	95.198.583	4,85%	31,17%
Entre 200 i 400m€	590	3,42%	96,93%	163.075.750	8,30%	39,47%
Entre 400 i 600m€	172	1,00%	97,92%	86.172.990	4,39%	43,86%
Entre 600 i 800m€	66	0,38%	98,30%	45.824.039	2,33%	46,20%
Més de 800m€	293	1,70%	100,00%	1.056.710.276	53,80%	100,00%
Total general	17.270	100,00%		1.963.974.036	100,00%	

El valor mitjà de la base imposable se situa en 113.722 €; la mediana, que indica el punt central del valor total de la base imposable, ha estat de 25.127 €, força diferent que el valor de la mitjana a causa de la forta asimetria de la distribució de la base imposable.

La taula 1.1.2 mostra la distribució de la base imposable respecte al grup de parentiu. Cal recordar que aquesta classificació es deriva del criteri següent: grup 1, descendents i adoptats menors de 21 anys; grup 2: cònjuges (o assimilables), fills (o assimilables) majors de 21 anys, ascendents i descendents; grup 3: col·laterals de segon i tercer grau, ascendents i descendents per afinitat; grup 4: col·laterals de quart grau, graus més distants i estranys.

Taula 1.1.2: Liquidacions i import de la base imposable, per grup de parentiu.

Any 2015 (en euros)

Grup parentiu	Liquidacions			Base Imposable		
	Nombre	% s/total	% acum.	Import	% Import	% acum.
Grup Parentiu 1	787	4,56%	4,56%	53.967.544	2,75%	2,75%
Grup Parentiu 2	12.336	71,43%	75,99%	1.793.862.605	91,34%	94,09%
Grup Parentiu 3	2.758	15,97%	91,96%	78.083.474	3,98%	98,06%
Grup Parentiu 4	1.389	8,04%	100,00%	38.060.413	1,94%	100,00%
Total general	17.270	100,00%		1.963.974.036	100,00%	

Els donataris dels grups 1 i 2 són un 76 % del total. Del grup 2 al voltant del 88 % de les liquidacions tenen com a subjecte passiu als fills i néts, per tant, en global, un 67,4 % de les autoliquidacions corresponen a descendents. El total d'autoliquidacions dels grups 1 i 2 acumulen un 94 % de la base imposable. També és remarcable que, aproximadament el 24 % de les autoliquidacions s'atribueixin als parentius més llunyans –grups 3 i 4–, que representen el 6 % en termes de base imposable.

A continuació, es presenta la composició de la base imposable per tipus de bé o drets. La suma d'epígrafs de béns i drets no es correspon amb el nombre total d'autoliquidacions (és més elevada) perquè hi ha autoliquidacions que inclouen béns en més d'un epígraf. L'autoliquidació del model 651 recull la següent descomposició de la base imposable del donatari: "Béns immobles urbans", "Béns immobles rústics", "Participació en fons d'entitats", "Altres béns o drets" i "Deutes"; cal dir que la classificació "Altres béns o drets" és molt heterogènia ja que inclou: activitats econòmiques, assegurances, diner, mitjans de transport, valors, etc. La taula 1.1.3 mostra la participació d'aquests epígrafs en la base imposable per l'any objecte d'estudi.

Taula 1.1.3: Liquidacions i import de la base imposable per tipus de béns o drets.

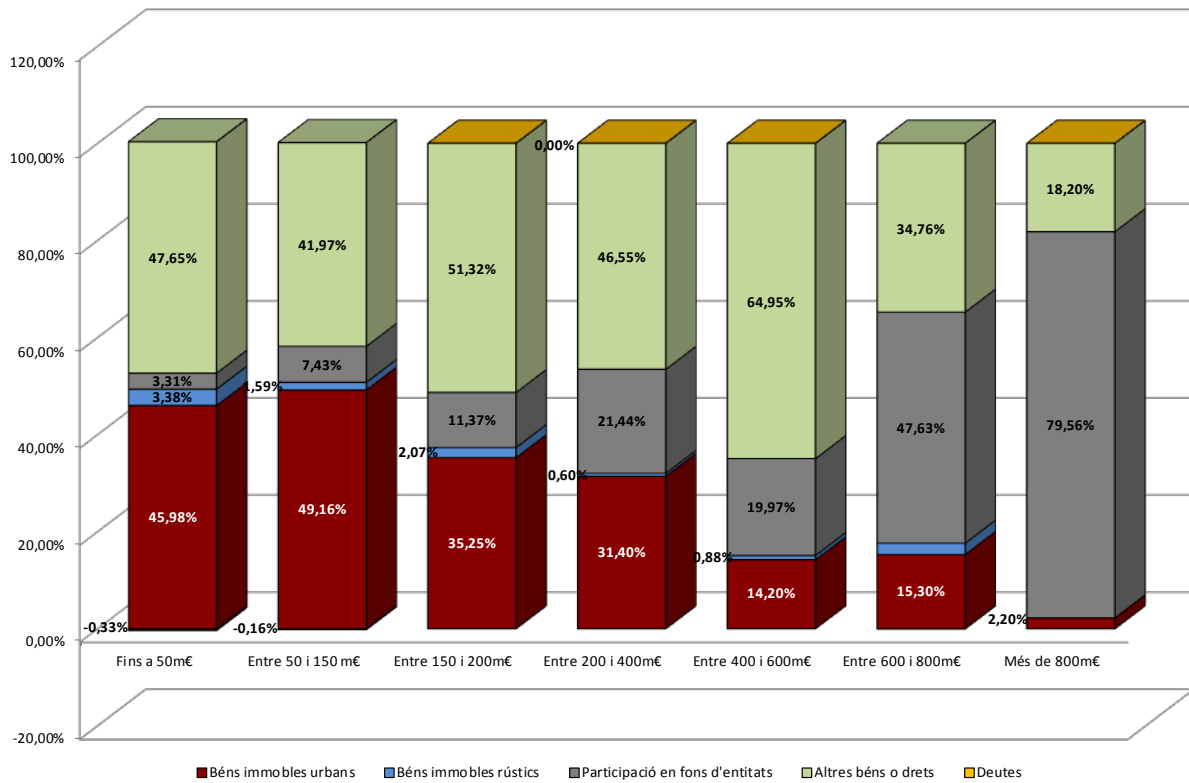
Any 2015					(en euros)
Epígrafs considerats de la BI	Liq.	% s/ total	Import	% s/ total	
Béns immobles urbans	7.705	43,17%	374.613.661	19,07%	
Béns immobles rústics	1.051	5,89%	17.320.004	0,88%	
Participació en fons d'entitats	1.229	6,89%	955.051.525	48,63%	
Altres béns o drets	7.816	43,79%	618.169.391	31,48%	
Deutes i càrregues	46	0,26%	-1.180.545	-0,06%	
Total	17.847	100,00%	1.963.974.036	100,00%	

S'observa que al voltant del 43 % de les liquidacions contenen béns immobles urbans i més del 43 % altres béns o drets. En canvi, en termes de base imposable, els epígrafs amb més pes són els de participació en fons d'entitats (48,6 %) i d'altres béns o drets (31,5 %).

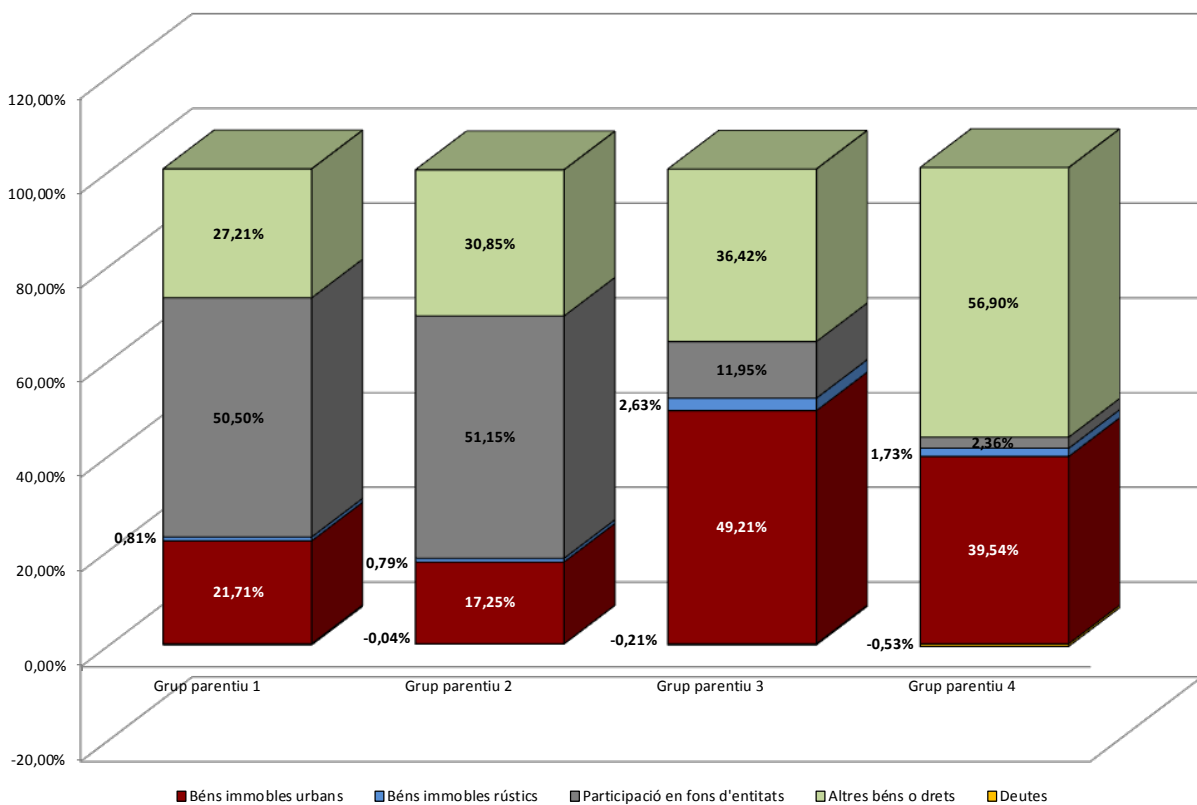
Les taules A.1.1.1 i A.1.1.2, per l'any objecte d'estudi, que es poden trobar en l'annex, mostren l'estructura de la base imposable per trams de la base imposable i per tipus de béns o drets i l'estructura de la base imposable per grups de parentiu i tipus de béns i drets, respectivament.

El gràfic 1.1.1 representa la distribució dels tipus de béns que formen part de la donació, per trams de base imposable, de l'any 2015. Es pot observar com pels darrers tres trams de base, l'epígraf de "Béns immobles urbans" perd importància progressivament, mentre guanya pes l'epígraf "Participació en fons d'entitats". L'epígraf "Altres béns o drets" és relativament més constant, el seu pes relatiu fluctua entre el 18 % i el 65 %.

Gràfic 1.1.1: Composició de la base imposable, per trams de base. Any 2015.

Gràfic 1.1.2: Composició de la base imposable, per grups de parentiu. Any 2015.

El gràfic 1.1.2 representa la distribució dels tipus de béns que formen part de la donació, per grups de parentiu, de l'any 2015. Es pot observar com pels grups I i II els epígrafs més importants són els de "Participació en fons d'entitats" i "Altres béns o drets", acumulant pràcticament el 80 % de la BI total d'aquests trams; l'epígraf de "Béns immobles urbans" és el tercer en rellevància, amb un pes entre el 17 % i el 22 %. Tot el contrari que pels grups de parentiu III i IV, en els que pràcticament la meitat de la donació està representada pels "Béns immobles urbans", que juntament amb les "Altres béns o drets" ja acumulen entre el 85%-95 % de la BI total d'aquests trams.

1.2. Estructura i composició de les reduccions

Sobre la base imposable s'apliquen una sèrie de reduccions per tal d'obtenir la base liquidable:

- Les vinculades al patrimoni empresarial familiar³: "Activitat empresarial o professional", per un 95 % del valor de transmissió d'una empresa individual o d'un negoci professional; "Participació en entitats"⁴, per un 95 % del valor de transmissió de participacions de l'entitat, sempre que aquesta no tingui per activitat principal la gestió d'un patrimoni. Aquestes reduccions se les poden aplicar el cònjuge, descendent, ascendent, adoptat, adoptant o col·lateral fins al tercer grau. Si l'adquirent no té aquesta relació de parentiu, però sí una vinculació laboral amb una antiguitat mínima de 10 anys i alhora tasques de responsabilitat en la gestió o direcció amb una antiguitat mínima de 5 anys, també es podrà aplicar les reduccions.
- La reducció per "Béns del patrimoni cultural", per un 95 % del valor de transmissió dels béns que formin part del patrimoni històric o cultural espanyol o català. Aquesta reducció només la poden aplicar els cònjuges o descendents. Conté una condició de manteniment: mínim de 5 anys.
- Reducció per "Explotacions agràries", els percentatges d'aquesta reducció oscil·len entre el 50 % i el 100 % del valor de transmissió, en funció de si la donació és completa o parcial i, també, si el donatari és el cònjuge o és un agricultor jove o un assalariat agrari.
- La casella de l'imprès "Altres reduccions", actua com un calaix de sastre on s'inclouen les reduccions següents:
 - Immoble destinat a habitatge habitual o quantitats destinades a la seva adquisició: per un 95 % de l'import metàl·lic o del valor de l'habitatge donat⁵.
 - Aportacions a patrimonis protegits: el 90 % de l'import que excedeixi la quantitat màxima que té per llei la consideració de rendiment de treball del discapacitat.
 - Quantitats destinades a l'adquisició d'una empresa o participacions en entitats: per un 95 % de l'import donat⁶.

³ Aquestes reduccions requereixen el compliment de determinats requisits per part del donant, com ara: que tingui 65 anys o més o estigui en situació d'incapacitat permanent; que exerceixi de manera habitual i directa l'activitat amb uns rendiments que representin el 50 % del total percebut o que tingui una participació igual o superior al 5 % de forma individual o del 20 % de forma conjunta amb els altres membres del grup familiar. El donant ha de cessar en l'activitat i no percebre més rendiments a partir de la donació. Aquestes reduccions resten condicionades al manteniment de l'exercici de l'activitat o al manteniment de les participacions en el patrimoni del donatari, durant el termini de 5 anys.

⁴ En cas de les societats laborals, el percentatge de reducció és del 97 %.

⁵ Aquesta darrera reducció té un topall de 60.000 € (o de 120.000 € en el cas de donataris amb discapacitat de grau igual o superior al 65 %). Només se la poden aplicar els fills i descendents del donant, que no superin els 36 anys d'edat (o tinguin una discapacitat no inferior al 65 %) i que tinguin una base imposable de l'última declaració del IRPF inferior a 36.000 €, restant els mínims personals i familiars.

⁶ L'entitat ha de tenir el domicili social a Catalunya; la persona donatària ha de ser descendent menor de 41 anys amb un patrimoni inferior a 300.000 €. La reducció té un topall de 125.000 € o de 250.000 € si la persona donatària té una discapacitat igual o superior al 33 %.

- Finques rústiques de dedicació forestal: entre el 50 % i el 90 % dependent del Pla d'ordenació en que estiguin incloses.

Cal destacar que, aquesta reducció "Altres" està constituïda, majoritàriament, per les reduccions relatives a l'habitatge habitual, ja sigui per la pròpia donació de l'immoble o per quantitats destinades a la seva compra: el 84 % de les autoliquidacions amb aquesta casella informada, corresponien a reduccions per habitatge habitual (82,21 % de l'import de la reducció "Altres").

La taula 1.2.1 mostra el detall de la distribució de les reduccions. Les reduccions vinculades al patrimoni empresarial familiar són les que tenen més pes en tots els anys: més del 93 %; la reducció per explotacions agràries és molt residual; la reducció per béns culturals és pràcticament inexistent. Finalment, la reducció "Altres", representa al voltant del 6 %.

Taules 1.2.1: Estructura i composició de les reduccions.

Any 2015		(en euros)
Epígrafs de la BI	Import	% s/ total
Empresa familiar	28.700.812	3,40%
Participació entitats	759.117.813	89,86%
Béns interès cultural	981.034	0,12%
Explotacions agràries	3.374.028	0,40%
Altres reduccions	52.610.647	6,23%
Total	844.784.335	100,00%

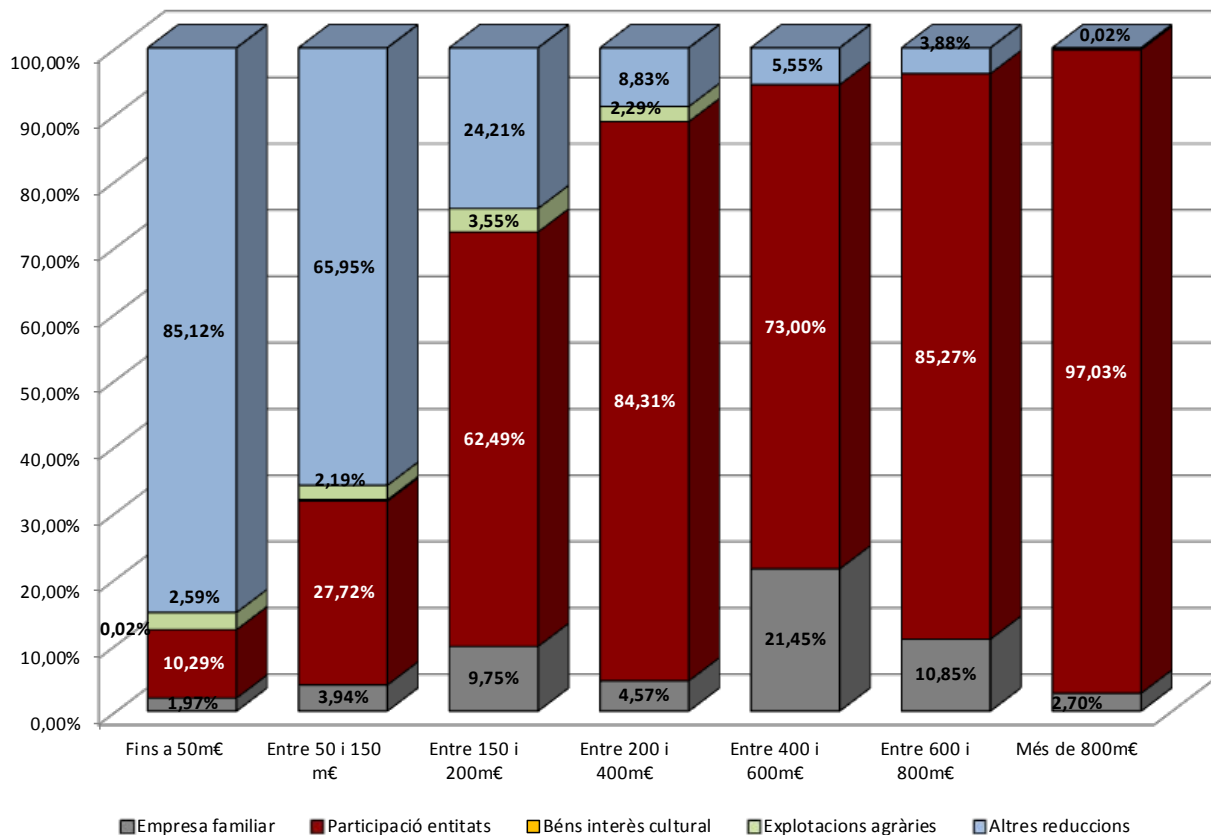
L'altra dada a tenir en compte és el que representa la xifra total de reduccions sobre l'import total de la base imposable declarada per a l'any 2015: el 43,01 %.

A les taules de l'annex A.1.2.1 i A.1.2.2, hi ha el detall de l'estructura de les reduccions per trams de base imposable i per grups de parentiu.

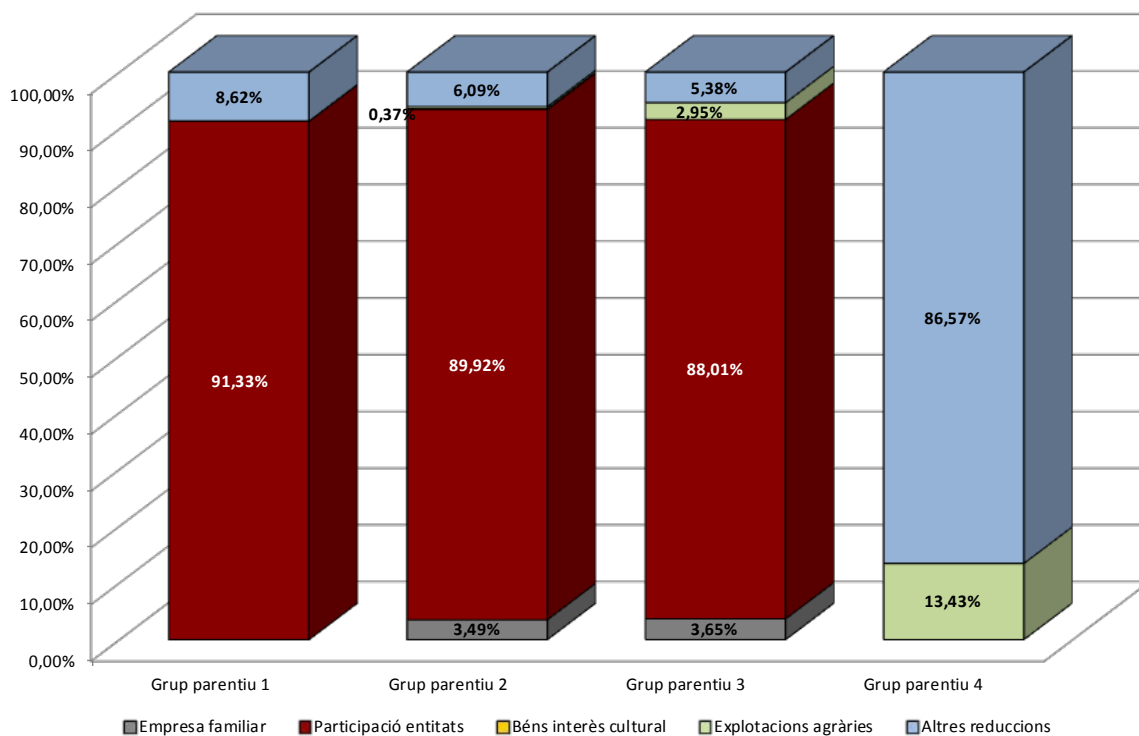
El gràfic 1.2.1 representa l'estructura i composició de les reduccions, per trams de base imposable, per a l'any 2015.

S'observa que fins a l'estrat de base que arriba als 150.000 € el concepte més important amb diferència és "Altres reduccions". Les reduccions vinculades al patrimoni empresarial familiar, "Participació en entitats" i "Empresa familiar" tenen una participació visible en tots els trams calculats. En les donacions per damunt dels 200.000 €, aquestes dues reduccions representen gairebé la totalitat. Per últim, cal assenyalar que, malgrat la poca importància de la reducció per "Explotacions agràries" en termes globals, aquesta té clara tendència a concentrar-se en els trams de base imposable inferiors, entre els 50.000 € i 200.000 €, en els quals aquesta reducció representa, com a màxim, el 3,55 %.

Gràfic 1.2.1: Estructura i composició de les reduccions, per trams de base imposable. Any 2015.

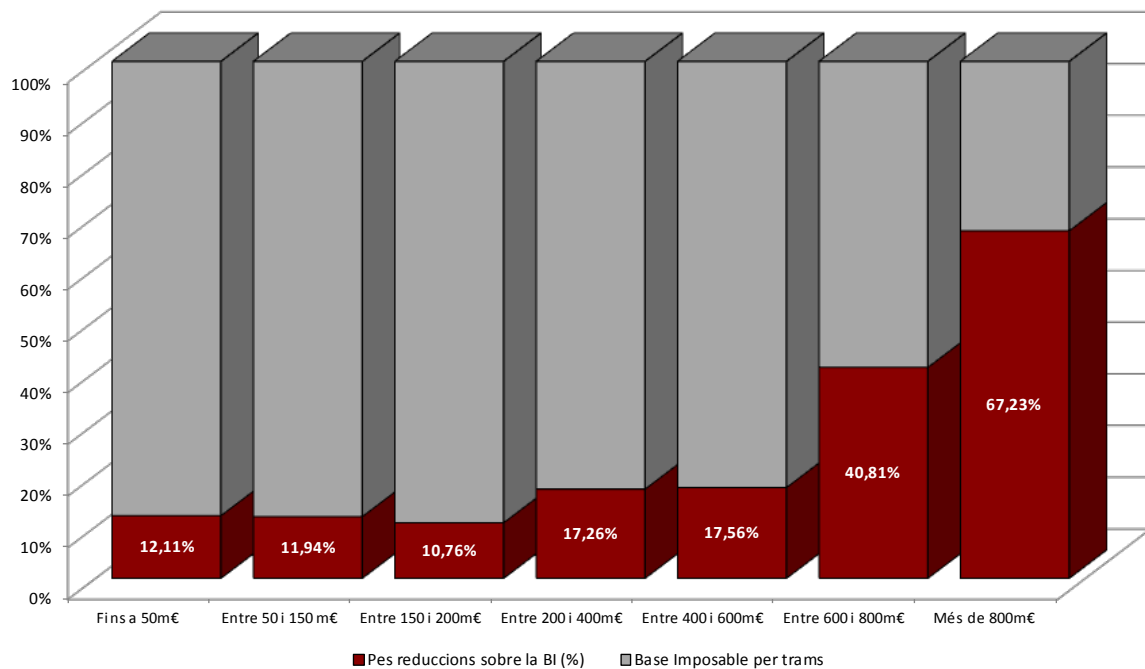

Gràfic 1.2.2: Estructura i composició de les reduccions, per grups de parentiu. Any 2015.

En el gràfic 1.2.2, relatiu a l'estructura de les reduccions per grups de parentius per a l'any 2015, clarament destaca la diferència que existeix en l'aplicació de la reduccions depenent del vincle familiar amb el donant. Els grups 1, 2 i 3, tenen dret a pràcticament totes les reduccions i la que té més pes, per a tots 3 grups, és la de "Participació en entitats". En el grup de parentiu 4, amb un vincle més llunyà o inexistent amb el donant, destaca la reducció d'"Altres" i "Explotacions agràries", ja que per a l' aplicació de les reduccions per explotacions agràries, per finques rústiques de dedicació forestal i per aportacions a patrimonis protegits no és necessari un vincle familiar.

Gràfic 1.2.3: Reduccions vs. base imposable, per trams de base. Any 2015.

Per últim, al gràfic 1.2.3 s'observa que el pes de les reduccions sobre la base imposable oscil·la entre l'11-12 % dels trams de base imposable inferiors i el 67 % del tram de base imposable superior.

1.3. Estructura de la base liquidable

En aquest epígraf s'analitza l'estructura de la base liquidable, resultat de minorar la base imposable amb les reduccions.

Taula 1.3.1: Liquidacions i import de la base liquidable, per trams de BI.

Any 2015							(en euros)
Trams de Base Imposable	Liquidacions			Base Liquidable			% BLs/BI
	Nombre	% s/total	% acum.	Import	% Import	% acum.	
Fins a 50m€	12.082	69,96%	69,96%	189.226.954	16,91%	16,91%	87,90%
Entre 50 i 150 m€	3.534	20,46%	90,42%	265.694.535	23,74%	40,65%	88,06%
Entre 150 i 200m€	533	3,09%	93,51%	84.959.489	7,59%	48,24%	89,24%
Entre 200 i 400m€	590	3,42%	96,93%	134.924.782	12,06%	60,29%	82,74%
Entre 400 i 600m€	172	1,00%	97,92%	71.041.093	6,35%	66,64%	82,44%
Entre 600 i 800m€	66	0,38%	98,30%	27.121.726	2,42%	69,06%	59,19%
Més de 800m€	293	1,70%	100,00%	346.252.122	30,94%	100,00%	32,77%
Total general	17.270	100,00%		1.119.220.701	100,00%		56,99%

L'efecte de les reduccions és una disminució de la base imposable d'un 43,1 % en global: en els trams de base imposable inferiors la disminució de la base imposable és entre un 11-13 % mentre que al darrer tram de base imposable la disminució és d'un 67,2 %. Per tant, s'observa com en global les reduccions beneficien tots els trams de renda però de forma més significativa als darrers trams de base imposable. Per grups de parentiu, aquell on es fa més palesa la diferència entre la base imposable i la base liquidable és al grup 2.

Taules 1.3.2: Liquidacions i import de la base liquidable, per grup de parentiu.

Any 2015							(en euros)
Grup parentiu	Liquidacions			Base Liquidable			% BLs/BI
	Nombre	% s/total	% acum.	Import	% Import	% acum.	
Grup Parentiu 1	787	4,56%	4,56%	31.354.947	2,80%	2,80%	58,10%
Grup Parentiu 2	12.336	71,43%	75,99%	979.537.756	87,52%	90,32%	54,60%
Grup Parentiu 3	2.758	15,97%	91,96%	71.025.465	6,35%	96,67%	90,96%
Grup Parentiu 4	1.389	8,04%	100,00%	37.302.532	3,33%	100,00%	98,01%
Total general	17.270	100,00%		1.119.220.701	100,00%		56,99%

1.4. Quota íntegra i tributària

Les taules 1.4.1 mostren els resultats de la recaptació per trams de base imposable i per grup de parentiu. Es pot observar que apareixen dues quotes: la íntegra (QI), resultat d'aplicar la tarifa a la base liquidable, i la quota tributària (QT) que és el resultat de corregir la quota íntegra pels denominats coeficients multiplicadors. Tant la tarifa com els coeficients difereixen segons grups de parentiu.

A les taules A.1.4.1 de l'annex hi ha un resum de les principals variables que configuren la recaptació de l'impost per trams de base imposable i grups de parentiu.

Taules 1.4.1: Quota íntegra i quota tributària, per trams de BI i grup de parentiu.

Any 2015

Grup de Parentiu	Trams de Base Imposable	Quota Íntegra					Quota Tributària				
		QI	% s/Total	% acum.	QI s/BI	QI s/BL	QT	% s/Total	% acum.	QT s/BI	QT s/BL
Grups parentiu 1 i 2	Fins a 50m€	7.264.147	11,34%	11,34%	4,26%	5,01%	7.264.147	11,34%	11,34%	4,26%	5,01%
	Entre 50 i 150 m€	11.505.519	17,96%	29,31%	4,36%	5,03%	11.505.519	17,96%	29,31%	4,36%	5,03%
	Entre 150 i 200m€	3.930.566	6,14%	35,44%	4,51%	5,07%	3.930.566	6,14%	35,44%	4,51%	5,07%
	Entre 200 i 400m€	7.137.907	11,15%	46,59%	4,78%	5,70%	7.137.907	11,15%	46,59%	4,78%	5,70%
	Entre 400 i 600m€	4.301.355	6,72%	53,31%	5,33%	6,48%	4.301.355	6,72%	53,31%	5,33%	6,48%
	Entre 600 i 800m€	1.783.893	2,79%	56,09%	3,96%	6,77%	1.783.893	2,79%	56,09%	3,96%	6,77%
	Més de 800m€	28.121.320	43,91%	100,00%	2,67%	8,23%	28.121.320	43,91%	100,00%	2,67%	8,23%
		64.044.707	100,00%		3,47%	6,34%	64.044.707	100,00%		3,47%	6,34%
Grups parentiu 3 i 4	Fins a 50m€	3.114.615	29,70%	29,70%	6,95%	7,05%	5.290.800	28,87%	28,87%	11,80%	11,97%
	Entre 50 i 150 m€	3.237.721	30,87%	60,57%	8,51%	8,75%	5.634.936	30,75%	59,63%	14,82%	15,24%
	Entre 150 i 200m€	823.751	7,86%	68,43%	10,32%	10,98%	1.462.859	7,98%	67,61%	18,33%	19,50%
	Entre 200 i 400m€	1.294.114	12,34%	80,77%	9,41%	13,25%	2.244.653	12,25%	79,86%	16,31%	22,99%
	Entre 400 i 600m€	751.499	7,17%	87,94%	13,65%	16,19%	1.220.450	6,66%	86,52%	22,17%	26,30%
	Entre 600 i 800m€	144.044	1,37%	89,31%	18,89%	18,89%	228.771	1,25%	87,77%	30,00%	30,00%
	Més de 800m€	1.121.174	10,69%	100,00%	21,26%	25,06%	2.241.135	12,23%	100,00%	42,50%	50,10%
		10.486.919	100,00%		9,03%	9,68%	18.323.604	100,00%		15,78%	16,91%
Tots	Fins a 50m€	10.378.762	13,93%	13,93%	4,82%	5,48%	12.554.947	15,24%	15,24%	5,83%	6,63%
	Entre 50 i 150 m€	14.743.239	19,78%	33,71%	4,89%	5,55%	17.140.455	20,81%	36,05%	5,68%	6,45%
	Entre 150 i 200m€	4.754.317	6,38%	40,09%	4,99%	5,60%	5.393.425	6,55%	42,60%	5,67%	6,35%
	Entre 200 i 400m€	8.432.021	11,31%	51,40%	5,17%	6,25%	9.382.559	11,39%	53,99%	5,75%	6,95%
	Entre 400 i 600m€	5.052.854	6,78%	58,18%	5,86%	7,11%	5.521.805	6,70%	60,69%	6,41%	7,77%
	Entre 600 i 800m€	1.927.937	2,59%	60,76%	4,21%	7,11%	2.012.664	2,44%	63,14%	4,39%	7,42%
	Més de 800m€	29.242.495	39,24%	100,00%	2,77%	8,45%	30.362.455	36,86%	100,00%	2,87%	8,77%
		74.531.625	100,00%		3,79%	6,66%	82.368.310	100,00%		4,19%	7,36%

Nota: Cal tenir en compte que en la donació d'un bé amb usdefruit, la quota es calcula aplicant el tipus que correspon a la base liquidable teòrica (sense tenir en compte la minoració en la base que suposa l'usdefruit) sobre la base liquidable real (tenint en compte l'usdefruit). Per tant, els tipus aplicats a la base liquidable real resulten més elevats. Els béns donats radicats a l'exterior també formen part de la base liquidable teòrica.

En el cas dels grups 1 i 2 de parentiu (gairebé un 76 % del total d'autoliquidacions i més d'un 94 % del total de la base imposable), s'observa que més del 88 % dels declarants tenen una base imposable inferior a 150.000 euros i acumulen un 23,5 % de la base imposable total, el 37 % de la base liquidable i un 29,3 % de la quota íntegra i la quota tributària, ja que aquestes quotes són iguals perquè el coeficient multiplicador és 1. Els declarants de més de 800.000 euros (un 2,20 % dels declarants d'aquests grups de parentiu) acumulen més d'un 56 % de la BI, gairebé un 34 % de la base liquidable i un 43,9 % de les quotes.

Per tant, s'observa un efecte regressiu de les reduccions que es compensa amb la progressivitat que aplica la tarifa. El tipus impositiu mitjà de la QI respecte la BL és d'un 6,3 %, que oscil·la entre el 5 % del primer tram de BI i el 8,2 % del darrer tram. El tipus efectiu mitjà de la QT respecte de la BI, que també incorpora l'efecte de les reduccions i no només de la tarifa, és d'un 3,5 %, amb poca dispersió entre els diferents trams de BI, de fet en aquest cas no s'observa un esquema progressiu ja que el tipus efectiu dels darrers trams és lleugerament inferior al dels primers trams de BI.

En el cas dels grups 3 i 4 s'observa que el 86 % dels declarants tenen una base imposable inferior a 50.000 euros i acumulen un 38,6 % de la base total, un 40,8 % de la base liquidable, un 29,7 % de la quota íntegra i un 28,9 % de la quota tributària. En aquest cas el coeficient multiplicador incrementa la quota tributària en més d'un 58 % en el grup 3 de parentiu i en un 100 % en el grup 4.

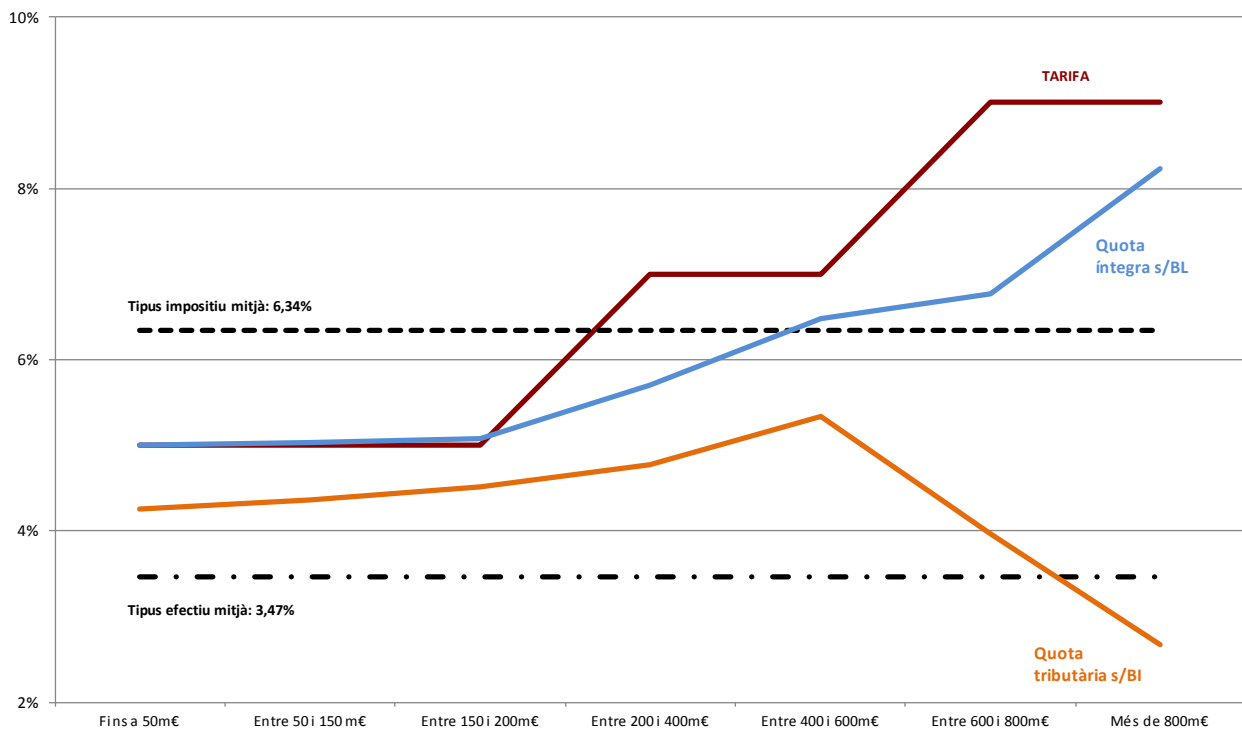
Els quatre declarants de més de 800.000 euros acumulen un 4,5 % de la base imposable, un 4,1 % de la base liquidable, un 10,7 % de la quota íntegra i un 12,23 % de la quota tributària.

Per tant, s'observa que les reduccions produeixen poc efecte. La tarifa té un efecte progressiu ja que desplaça força la càrrega impositiva cap a les bases imposables més elevades. El tipus impositiu mitjà de la quota íntegra respecte la base liquidable és d'un 9,7 %, que oscil·la entre el 7 % del primer tram de base i el 25,1 % del darrer tram.

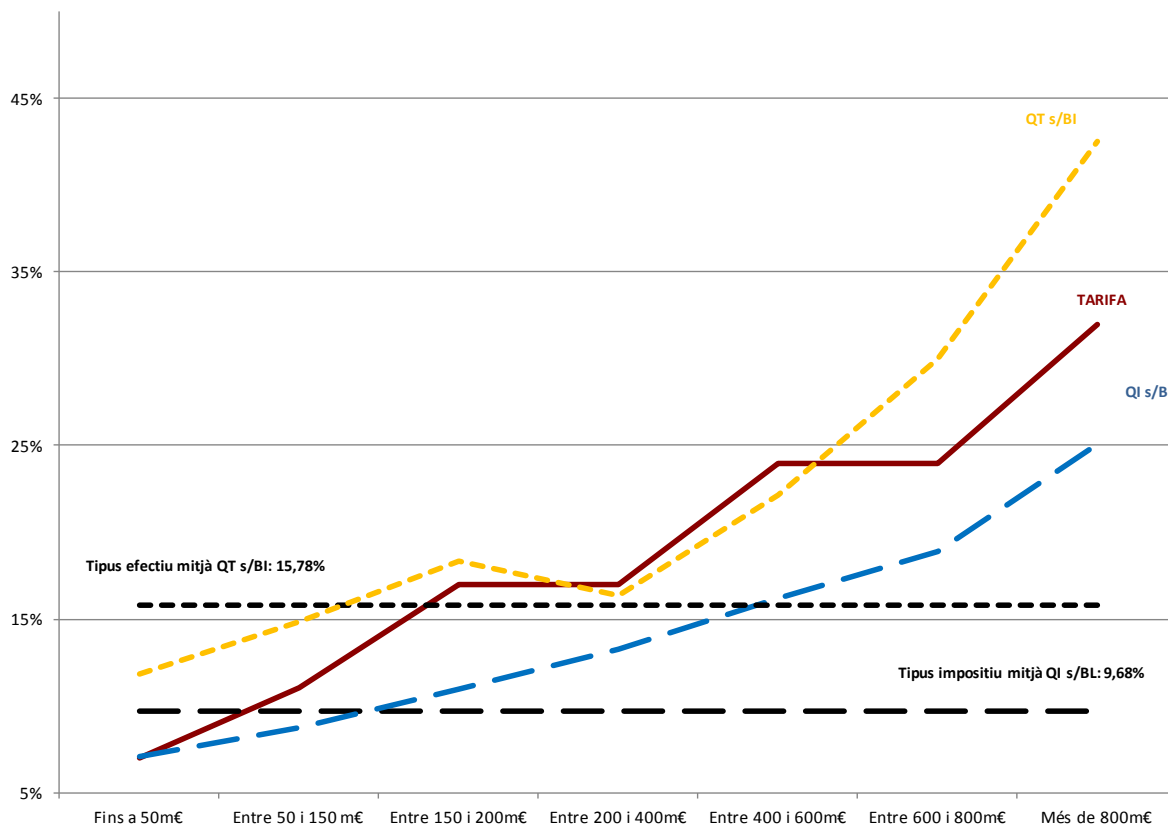
Els coeficients multiplicadors gairebé dupliquen la recaptació en tots els trams i alteren poc la distribució de la càrrega entre els diferents trams. El tipus efectiu mitjà de la quota tributària respecte de la base imposable, que també incorpora l'efecte de les reduccions i no només de la tarifa, és d'un 15,8 %, que oscil·la entre l'11,8 % del primer tram de BI i el 42,5 % del darrer tram.

El gràfic 1.4.1.a, per als grups de parentiu 1 i 2, i el gràfic 1.4.1.b, per als grups 3 i 4, permeten visualitzar bona part dels comentaris anteriors.

Gràfic 1.4.1.a.: Tipus efectius i marginals dels grups de parentiu 1 i 2, per trams de base imposable. Any 2015.

Gràfic 1.4.1.b.: Tipus efectius i marginals dels grups de parentiu 3 i 4, per trams de base imposable. Any 2015.

1.5. Elements de progressivitat de l'impost

Per últim, i de forma sintètica, es poden calcular els índexs de concentració i progressivitat, per grups de parentiu, sobre la base imposable i quota tributària de l'impost. En la taula 1.5 es mostren els índex de Gini⁷ (concentració), de Kakwani⁸ (progressivitat) i Reynolds-Smolensky (efecte redistributiu)⁹.

S'observa un índex de Gini que mostra una important desigualtat en l'import de les donacions (0,82, valor proper a l'1).

L'índex de progressivitat, diferenciat per grups de parentiu, mostra l'esmentat en apartats anteriors: els grups 1 i 2 tenen una certa regressivitat, amb valors propers a 0; mentre que els grups 3 i 4, presenten una clara progressivitat.

L'efecte redistributiu de l'impost és gairebé nul.

⁷ El valor dels índexs de Gini i de concentració se situa en l'interval [0,1], com més igualtat en la distribució més a prop de 0 se situa l'índex.

⁸ El valor de l'índex de Kakwani se situa en l'interval [-2,1]. Els valors 0 indiquen la proporcionalitat i en valors positius, com més alt el seu valor, major progressivitat. (Nota corregida a data 3 d'octubre de 2016)

⁹ Aquest concepte s'interpreta com la reducció de la desigualtat de la renda disponible com a conseqüència del pagament de l'impost. El seu valor se situa en l'interval [-1,1]. Els valors positius, com més elevats indiquen un major efecte redistributiu.

Taula 1.5: Índex de concentració i progressivitat.

	Gini (BI)	Concentració QT (BI)	Progressivitat Kakwani	EFFECTE REDISTRIBUTIU Reynolds-Smolensky
Grups parentiu 1 i 2	0,81	0,76	-0,05	0,00
Grups parentiu 3 i 4	0,69	1,00	0,31	0,06
Total	0,82	0,84	0,03	0,00

2. SEGONA PART. BÉNS I DRETS TRANSMESSOS

2.1. Introducció.

Aquesta secció analitza la informació continguda en les autoliquidacions depurades de la mostra, en allò relatiu al conjunt de béns, drets i deutes (epígrafs) que constitueixen l'objecte de la donació. Cal assenyalar que hi ha una manca de coincidència entre les bases imposables que hem determinat a la primera part i el patrimoni transmès obtingut a través de la suma d'epígrafs que es troben a la relació de béns del model 651 de l'impost, com a conseqüència d'errades en l'emplenament de l'imprès per part del contribuïent i perquè el valor total dels béns inclou també el valor del béns immobles radicats fora de Catalunya, epígraf que no forma part de la base imposable real (aquests béns tenen un efecte indirecte sobre la quota tributària, atès que, tot i formar part de la relació de béns objecte de donació inclosos en el model 651, només es tenen en compte pel càlcul de la base imposable teòrica i així obtenir el tipus mitjà efectiu que s'aplica sobre la base imposable real).

Aquesta falta de coincidència fa que es produeixi una petita discrepància del 0,7 %, entre la base imposable que hem determinat a la primera part, 1.963,9 milions d'euros, i el patrimoni transmès, 1.976,9 milions d'euros, obtingut a través de la suma d'epígrafs.

2.2. Composició de la donació: tipus de béns.

Les taules 2.2.1 i 2.2.2 permeten apreciar l'estructura i la composició dels epígrafs que conformen el patrimoni transmès en la donació, en funció de la classificació per tipus de bé i subtipus de bé que proporciona l'imprès d'autoliquidació.

La taula 2.2.1 és un agrupament de la taula 2.2.2 en set epígrafs que es poden considerar més representatius.

A la taula 2.2.1, cal assenyalar que l'epígraf "Altres béns i drets" és una denominació força heterogènia en què es poden relacionar conceptes com els següents: assegurances, activitats econòmiques, diner, mitjans de transport i valors mobiliaris són els que podríem considerar més representatius.

En aquestes taules, la columna "Nombre" ens mostra el nombre de registres/béns que s'han computat en cada categoria. Per exemple, en les taules 2.2.1 pel cas de la categoria "Béns immobles urbans", aquesta dada s'interpreta com el nombre de registres/béns que presenten aquesta categoria; per tant, la seva mitjana és el valor representatiu del patrimoni immobiliari del conjunt de les autoliquidacions que presenten valoracions de qualsevol bé immoble urbà (pisos, finques, pàrquings, etc).

Taula 2.2.1: Composició del patrimoni transmès, 1a. classificació.

Any 2015						(en euros)
Epígraf	Nombre	Import	% Import	Mitjana	Desviació estàndar	
Altres béns i drets	8.263	616.922.104	31,21%	74.661	252.996	
Béns immobles radicats fora de Catalunya	160	2.724.066	0,14%	17.025	51.486	
Béns immobles rústics	1.880	19.417.042	0,98%	10.328	46.035	
Béns immobles urbans	9.864	380.243.167	19,23%	38.549	81.718	
Càrregues deduïbles	21	-485.987	-0,02%	-23.142	27.708	
Deutes deduïbles	43	-1.299.122	-0,07%	-30.212	31.932	
Valors participacions en fons	1.610	959.334.686	48,53%	595.860	2.139.262	
Total	21.841	1.976.855.956	100,00%	90.511	620.777	

Taula 2.2.2: Composició del patrimoni transmès, 2a. classificació.

Any 2015						(en euros)
Epígraf	Nombre	Import	% Import	Mitjana	Desviació estàndar	
ACTIVITATS ECONÒMIQUES	87	16.912.685	0,86%	194.399	385.538	
ALTRES BÉNS I DRETS	1.475	81.593.666	4,13%	55.318	340.694	
ALTRES CONSTRUCCIONS	257	6.350.871	0,32%	24.712	53.860	
ASSEGURANCES	300	2.686.606	0,14%	8.955	23.672	
CÀRREGUES DEDUÏBLES	21	-485.987	-0,02%	-23.142	27.708	
DEUTES DEDUÏBLES	43	-1.299.122	-0,07%	-30.212	31.932	
DINER	6.071	501.028.638	25,34%	82.528	233.918	
EDIFICIS SENCERS D'HABITATGES	95	7.041.581	0,36%	74.122	258.063	
EDIFICIS SENCERS D'OFICINES	1	43.326	0,00%	43.326	---	
HABITATGES UNIFAMILIARS	1.904	99.914.407	5,05%	52.476	93.484	
LOCAL COMERCIAL	594	18.526.053	0,94%	31.189	41.480	
MAGATZEM O NAU	196	6.765.245	0,34%	34.517	58.903	
MITJANS DE TRANSPORT	204	496.496	0,03%	2.434	4.865	
OFICINA	10	545.382	0,03%	54.538	44.212	
PISOS	4.406	204.849.256	10,36%	46.493	70.999	
PLACES D'APARCAMENT	1.537	10.131.080	0,51%	6.591	7.355	
SENSE DETERMINAR	133	9.823.525	0,50%	73.861	154.908	
SÒL URBÀ	803	25.284.357	1,28%	31.487	140.984	
SÒL URBANITZABLE	127	3.180.830	0,16%	25.046	35.486	
TERRES AMB CONREUS DIVERSOS	108	2.728.724	0,14%	25.266	145.882	
TERRES AMB MASIA	88	3.215.270	0,16%	36.537	46.919	
TERRES DE BOSC	114	304.053	0,02%	2.667	5.554	
TERRES DE REGADIU	451	3.754.771	0,19%	8.325	20.062	
TERRES DE SECÀ	1.107	9.138.127	0,46%	8.255	33.310	
TERRES ERMES	85	265.622	0,01%	3.125	9.019	
VALORS AMB COTITZACIÓ	274	121.784.172	6,16%	444.468	2.332.741	
VALORS DE RENDA FIXA	61	10.320.128	0,52%	169.182	324.203	
VALORS SENSE COTITZACIÓ	1.289	831.956.194	42,08%	645.428	2.132.282	
Total	21.841	1.976.855.956	100,00%	90.511	620.777	

Per últim, s'ha calculat, per a la primera classificació més resumida, la distribució segons quintils de riquesa –la riquesa, en aquest apartat, es mesura a través del valor del bé en la donació- resultats que es reproduïxen a les taules 2.2.3.a i 2.2.3.b.

Taula 2.2.3.a: Composició del patrimoni transmès, segons quintils de riquesa.

Any 2015						(en euros)
Quintil	Béns immobles	Accions i Participacions	Altres béns i drets	Deutes	Total	
0-20%	11.044.083	1.075.017	6.583.044	-480.380	18.221.763	
20-40%	29.290.875	2.481.409	18.804.646	-40.279	50.536.651	
40-60%	52.097.681	5.186.655	43.088.931	-124.964	100.248.303	
60-80%	99.777.411	17.770.373	86.694.370	-531.473	203.710.682	
80-100%	210.174.225	932.821.232	461.751.113	-608.013	1.604.138.557	
Total	402.384.275	959.334.686	616.922.104	-1.785.109	1.976.855.956	

Taula 2.2.3.b: Composició del patrimoni transmès, segons quintils de riquesa.

Any 2015						(en %)
Quintil	Béns immobles	Accions i Participacions	Altres béns i drets	Deutes	Total	
0-20%	60,61%	5,90%	36,13%	-2,64%	100,00%	
20-40%	57,96%	4,91%	37,21%	-0,08%	100,00%	
40-60%	51,97%	5,17%	42,98%	-0,12%	100,00%	
60-80%	48,98%	8,72%	42,56%	-0,26%	100,00%	
80-100%	13,10%	58,15%	28,78%	-0,04%	100,00%	

Les conclusions que se'n desprenen es poden resumir molt bàsicament. En termes globals, el primer actiu en importància és "Accions i participacions", concepte associat a la transmissió de negoci i empresa familiar. Aquest epígraf té una participació reduïda però constant en tots els quintils de riquesa –fluctua entre el 4,9 % i el 8,7 %– però, en la cua superior, augmenta significativament, per arribar a constituir l'actiu més important en el quintil final, amb una participació que és del 58 %. En segon lloc, el patrimoni transmès més important és l'immobiliari. En tots els quintils de riquesa, aquest actiu immobiliari se situa, com a mínim, en el 49 % de pes sobre el total, amb l'excepció de la cua superior de l'ordenació –en l'últim quintil es redueix al 13,10 %–. En tercer ordre d'importància, figura "Altres béns o drets"– en què el diner efectiu constitueix de lluny l'aportació més rellevant¹⁰–. Pel que fa a aquest tercer apartat, en tots els quintils de riquesa, parlem d'una participació de com a mínim el 28,8 % de la donació, i que per terme mitjà és del 37,2 %. Finalment, els deutes, associats bàsicament a càrregues dels immobles transmesos són més significatius en el primer quintil i manifesten una presència marginal en el segon i tercer quintil, i pràcticament desapareixen en la resta.

¹⁰ Com es pot veure a les taules 2.2.2 el subtipus de bé classificat com "Diner" és el segon actiu en importància significa, més del 25 % de l'impost global de les donacions efectuades.

3. TERCERA PART. LA CONSOLIDACIÓ DE DOMINI

Els propietaris del dret d'usdefruit tenen el dret a gaudir i obtenir rendiments dels béns i drets sobre els quals està constituït el dret real d'usdefruit; i les persones nues propietàries, tenen, entre altres drets i obligacions, el dret a consolidar l'usdefruit amb la nua propietat, és a dir, el ple domini, per diverses vies: bé per mort de l'usufructuari, bé quan el propi usufructuari li transmet el dret mitjançant donació o compravenda, o bé quan es produeixi el venciment de l'usdefruit temporal.

Si el desmembrament del domini s'ha produït per títol oneros, la consolidació tributa per l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats. Si el desmembrament s'ha produït per títol lucratiu derivat d'una successió, la consolidació tributa per l'impost sobre successions i donacions, modalitat de successions; si deriva d'una donació, la consolidació tributa per la modalitat de donacions.

L'any 2015 s'han presentat 851 autoliquidacions subjectes, en les quals l'usdefruit que ara s'ha extingit s'havia constituït mitjançant una donació. En la liquidació d'aquests fets imposables s'aplica sobre la base liquidable, que correspon al valor de l'usdefruit del bé que es consolida menys les reduccions aplicables, el tipus mitjà efectiu, que és el tipus de gravamen que es va aplicar a la nua propietat en el moment del desmembrament del domini.

De les 851 autoliquidacions n'hi ha 848 que corresponen a usdefruits vitalicis i les 3 restants a usdefruits temporals.

Pel que fa a l'any de constitució dels usdefruits, resulta que 332 autoliquidacions (39,01 %) corresponen a desmembraments amb una antiguitat no superior a 10 anys, 295 autoliquidacions (34,67 %) entre 10 i 20 anys, i les restants 224 autoliquidacions (26,32 %) a més de 20 anys.

Els principals valors agregats que es consignen en aquestes autoliquidacions es reproduïxen a la taula 3.1, sent el resultat de les autoliquidacions sense haver fet cap tipus de depuració.

Taula 3.1: Consolidació de domini.

Any 2015		(en euros)
Epígrafs de la BI	Import	
Valor Total Bens Consolidats	86.667.979	
Base Imposable	10.257.734	
Reduccions Propies Usdefruit	4.368.672	
Excés Reduccions Nua Propietat	125.045	
Base Liquidable	6.054.499	
Quota Tributaria	549.852	
Quota per ingressar	545.241	

4. QUARTA PART. L'EVOLUCIÓ DE L'IMPOST 2011-2015

A la taula següent es fa constar el nombre d'autoliquidacions presentades en els anys objecte d'estudi i el nombre d'autoliquidacions que han superat el procés de depuració dut a terme en haver eliminat autoliquidacions afectades per incoherències aritmètiques. El resultat que s'obté és una mostra que és molt representativa del cens, atès que en tots els anys és superior al 93 % de la població.

Núm. Autoliquidacions	2015	2014	2013	2012	2011
Presentades	18.084	16.728	16.378	14.274	12.602
Mostra	17.270	16.428	16.132	14.136	11.763
Representació (%)	95,5%	98,2%	98,5%	99,0%	93,3%

A les Taules 4.1 i 4.2, es compara el comportament de l'impost dels exercicis 2011 al 2015, per trams de base imposable i per grups de parentiu, respectivament, amb especial atenció a l'evolució del darrer any.

Així doncs, s'observa que el nombre d'autoliquidacions presentades ha anat creixent des de l'any 2011 fins al 2015, si bé amb menys intensitat a partir del 2014.

Quant a la base imposable d'aquestes autoliquidacions, destaca que a l'any 2013 s'ha produït un important creixement de la base imposable. En relació amb les quotes, cal destacar el canvi de tendència a partir de l'any 2015: passa d'una tendència positiva dels anys 2011 fins al 2014, amb diferent intensitat, a una caiguda del 12 % de la quota tributària de l'any 2014 al 2015.

En relació amb la distribució per trams de base imposable, veiem que la disminució de la quota total del darrer any es concentra en els trams de base imposable de més de 600.000 euros: en el tram d'entre 600.000-800.000 euros és on es concentra una disminució de la base imposable i en el tram de més de 800.000 euros és on es concentra un augment de l'import de les reduccions aplicables, a causa que les donacions s'han realitzar en major mesura entre parents pertanyents als grups 1 i 2.

Taula 4.1. Liquidacions, base imposable, quota íntegra i quota tributària. Comparativa anys 2011 a 2015, per trams de BI.

Trams de Base Imposable	Nombre de Liquidacions				Base Imposable				Quota tributària			
	Variació 15 vs. 14 (%)	Variació 14 vs. 13 (%)	Variació 13 vs. 12 (%)	Variació 12 vs. 11 (%)	Variació 15 vs. 14 (%)	Variació 14 vs. 13 (%)	Variació 13 vs. 12 (%)	Variació 12 vs. 11 (%)	Variació 15 vs. 14 (%)	Variació 14 vs. 13 (%)	Variació 13 vs. 12 (%)	Variació 12 vs. 11 (%)
Fins a 50m€	4,6%	7,8%	8,3%	17,6%	9,7%	1,5%	12,6%	21,7%	10,8%	0,4%	12,9%	15,5%
Entre 50 i 150 m€	6,4%	-9,4%	18,0%	24,6%	5,7%	-9,8%	19,7%	25,2%	7,0%	-7,2%	15,9%	24,4%
Entre 150 i 200m€	9,4%	-11,0%	38,8%	16,2%	7,8%	-10,3%	40,6%	16,9%	20,2%	-13,9%	49,1%	3,6%
Entre 200 i 400m€	18,2%	-19,3%	47,1%	31,7%	18,9%	-21,0%	50,7%	30,2%	31,6%	-21,7%	35,7%	34,6%
Entre 400 i 600m€	-12,2%	-8,4%	78,3%	51,9%	-9,4%	-9,6%	75,4%	49,6%	37,6%	-35,0%	122,9%	16,3%
Entre 600 i 800m€	-20,5%	-23,1%	66,2%	103,1%	-21,0%	-23,5%	64,0%	103,8%	-33,6%	-14,6%	125,7%	61,4%
Més de 800m€	1,0%	10,7%	98,5%	57,1%	-3,9%	17,2%	163,9%	29,6%	-36,2%	32,7%	207,5%	2,0%
Total	5,1%	1,8%	14,1%	20,2%	0,2%	3,1%	75,5%	29,3%	-12,0%	5,8%	73,1%	16,7%

(en %)

En relació amb els grups de parentiu, veiem que l'únic grup que l'any 2015 experimenta una evolució destacable és el grup 4, que passa d'una evolució discreta per quasi tot el període, excepte pel període 2014 a 2015, que creix en un 47,1 % en el nombre de donacions. Fet que es reflecteix també en el creixement de la base imposable (57,3 %) i de les quotes (94,6 %).

Taula 4.2. Liquidacions, base imposable, quota íntegra i quota tributària. Comparativa anys 2011 a 2015, per grup de parentiu.

Grups parentiu	(en %)											
	Nombre de Liquidacions				Base Imposable				Quota tributària			
	Variació 15 vs. 14 (%)	Variació 14 vs. 13 (%)	Variació 13 vs. 12 (%)	Variació 12 vs. 11 (%)	Variació 15 vs. 14 (%)	Variació 14 vs. 13 (%)	Variació 13 vs. 12 (%)	Variació 12 vs. 11 (%)	Variació 15 vs. 14 (%)	Variació 14 vs. 13 (%)	Variació 13 vs. 12 (%)	Variació 12 vs. 11 (%)
Parentiu=1	-5,6%	-9,6%	12,8%	25,3%	-65,4%	62,4%	220,9%	8,6%	-80,5%	41,6%	409,7%	-13,1%
Parentiu=2	3,5%	-0,3%	16,0%	23,5%	5,0%	0,2%	77,9%	30,6%	-8,1%	-1,6%	79,2%	37,9%
Parentiu=3	1,1%	19,1%	7,9%	11,2%	9,8%	-8,2%	6,8%	33,1%	-18,2%	32,6%	24,4%	-26,7%
Parentiu=4	47,1%	-1,6%	8,1%	3,5%	57,3%	5,6%	2,9%	2,7%	94,6%	13,0%	-4,1%	-6,6%
Total	5,1%	1,8%	14,1%	20,2%	0,2%	3,1%	75,5%	29,3%	-12,0%	5,8%	73,1%	16,7%

Analitzant la taula 4.2 del béns considerats de la base imposable, es constata el fre al creixement de l'import de la base, com a conseqüència que l'epígraf d'"Altres béns" disminueix un 17,5 % mentre que les "Participacions en fons d'entitats" i els "Béns immobles urbans" continuen creixent.

Taula 4.3. Epígrafs base imposable. Comparativa any 2011 a 2015.

Epígrafs considerats de la BI	Variació 15 vs. 14 (%)	Variació 14 vs. 13 (%)	Variació 13 vs. 12 (%)	Variació 12 vs. 11 (%)
	Béns immobles urbans	3,1%	-11,7%	4,4%
Béns immobles rústics	13,6%	-48,2%	81,1%	17,7%
Participació en fons d'entitats	14,6%	10,4%	127,5%	12,7%
Altres béns o drets	-17,5%	6,4%	104,9%	75,2%
Deutes i càrregues	-31,8%	-0,8%	-43,7%	-13,9%
Total	0,2%	3,2%	75,3%	29,3%

5. CINQUENA PART. RESUM EXECUTIU

- A l'any 2015 s'han presentat a l'Agència Tributària de Catalunya 18.084 declaracions de l'impost sobre donacions (ID) model 651, de les quals, als efectes de la present memòria, se n'han eliminat 814 per incoherències aritmètiques, romanent una mostra de 17.270 autoliquidacions, que representa el 95,5 % del cens, mostra que en ser prou representativa no s'ha elevat a la població.
- La base imposable total ha estat de 1.963,9 milions d'euros, import similar al de l'any anterior. La base imposable mitjana del 2015 ha estat de 113.772 € mentre que la de 2014 va ser de 119.247 €.
- El 90 % de les autoliquidacions han estat d'un import inferior a 150.000 euros.
- Les autoliquidacions de més de 800.000 euros (menys d'un 2 % del total) acumulen un 54 % de la base imposable total.
- Les autoliquidacions dels grups 1 i 2 (cònjuges, ascendents i descendents) són un 76 % del total i acumulen un 94 % de la base imposable total.
- Pels darrers tres trams de base imposable, l'epígraf de "Béns immobles urbans" perd importància progressivament, mentre guanya pes l'epígraf "Participació en fons d'entitats". L'epígraf "Altres béns o drets" (principalment diner, però també activitats econòmiques, assegurances, mitjans de transport, etc.) està present en tots els trams de base, fluctuant el seu pes entre el 18 % i el 65 %.
- L'efecte de les reduccions és una disminució de la base imposable d'un 43 % en global: en els trams de base imposable inferiors la disminució és entre un 11-13 % mentre que al darrer tram de base imposable la disminució és d'un 67,2 %. Per grups de parentiu, aquell on es fa més palesa la diferència entre la base imposable i la base liquidable és al grup 2.
- Les reduccions relatives a l'habitatge habitual s'apliquen principalment a les bases imposables fins a l'estrat que arriba als 150.000 €. Les reduccions vinculades al patrimoni empresarial tenen una participació visible en tots els trams calculats, però en les donacions per damunt dels 400.000 € representen gairebé la totalitat.
- Per al col·lectiu de contribuents dels grups de parentiu 1 i 2 -s'aplica una tarifa de tres trams, amb tipus marginals del 5 %, 7 % i 9 %, i no són d'aplicació els coeficients multiplicadors- s'observa un efecte regressiu de les reduccions que es compensa en part amb la progressivitat que aplica la tarifa. L'any 2015 el tipus impositiu mitjà de la quota íntegra respecte de la base liquidable és d'un 6,34 %, que oscil·la entre el 5 % del primer tram de base imposable i el 8,23 % del darrer tram. El tipus efectiu mitjà de la quota tributària respecte de la base imposable, que també incorpora l'efecte de les reduccions i no només de la tarifa, és d'un 3,47 %, amb poca dispersió entre els diferents trams de base imposable, de fet en aquest cas no s'observa un esquema progressiu ja que el tipus efectiu dels darrers trams és lleugerament inferior al dels primers trams de base imposable.
- Per al col·lectiu de contribuents dels grups de parentiu 3 i 4 (la tarifa té 5 trams, amb tipus marginals entre el 7 % i el 32 %, i s'apliquen coeficients multiplicadors) s'observa

que les reduccions produeixen un efecte regressiu. La tarifa té un efecte progressiu ja que desplaça la càrrega impositiva cap a les bases imposables més elevades. Per exemple, el tipus impositiu mitjà de la quota íntegra respecte de la base liquidable és d'un 9,7 %, que oscil·la entre el 7,05 % del primer tram de base imposable i el 25,06 % del darrer tram. El coeficients multiplicadors gairebé que dupliquen la recaptació en tots els trams i alteren poc la distribució de la càrrega entre els diferents trams. El tipus efectiu mitjà de la quota tributària respecte de la base imposable, que també incorpora l'efecte de les reduccions i no només de la tarifa, és d'un 15,8 % aproximadament, que oscil·la entre l'11,8 % del primer tram de base imposable i el 42,5 % dels que tenen bases liquidables més elevades.

- La quota a ingressar de l'any 2015 ha estat de 82,4 milions d'euros, un 12 % menys que l'any anterior a causa de l'evolució de la quota tributària en els trams de base imposable més elevats.
- Per a una anàlisi sintètica de les propietats redistributives de l'impost s'han calculat diversos índexs (Gini, Kakwani i Reynolds-Smolensky) referits a l'any 2015. Les conclusions a les quals s'arriben són:
 - Important desigualtat en l'import de les donacions.
 - Per als grups 1 i 2 l'impost mostra una certa regressivitat, amb valors propers a zero.
 - Per als grups 3 i 4 l'impost és progressiu.
 - L'efecte redistributiu de l'impost és gairebé nul.
- A l'any 2015 s'han presentat a l'Agència Tributària de Catalunya 851 autoliquidacions de consolidació de domini per extinció del dret reial d'usdefruit, subjectes a la modalitat de donacions, amb una quota total a ingressar de 545.241 d'euros.

ANNEX

Taules A.1.1.1. Composició de la base imposable per trams de base.

Any 2015

(en euros)

Trams de Base Imposable	Béns immobles urbans	Béns immobles rústics	Participació en fons d'entitats	Altres béns o drets	Deutes	TOTAL
Fins a 50m€	98.991.971	7.279.964	7.126.585	102.582.005	-707.153	215.273.371
Entre 50 i 150 m€	148.335.057	4.806.680	22.415.346	126.635.330	-473.385	301.719.027
Entre 150 i 200m€	33.552.994	1.973.275	10.820.900	48.851.414	-	95.198.583
Entre 200 i 400m€	51.205.325	981.562	34.970.531	75.918.332	-	163.075.750
Entre 400 i 600m€	12.239.489	758.013	17.206.330	55.969.157	-	86.172.990
Entre 600 i 800m€	7.011.486	1.057.433	21.825.984	15.929.142	-6	45.824.039
Més de 800m€	23.277.338	463.077	840.685.849	192.284.011	-	1.056.710.276
Total	374.613.661	17.320.004	955.051.525	618.169.391	-1.180.545	1.963.974.036

Taules A.1.1.2. Composició de la base imposable, per grups de parentiu.

Any 2015

(en euros)

Grup parentiu	Béns immobles urbans	Béns immobles rústics	Participació en fons d'entitats	Altres béns o drets	Deutes	TOTAL
Grup parentiu 1	11.718.619	438.803	27.253.330	14.686.172	-129.380	53.967.544
Grup parentiu 2	309.423.351	14.167.637	917.566.815	553.391.604	-686.802	1.793.862.605
Grup parentiu 3	38.421.861	2.054.845	9.334.399	28.435.810	-163.442	78.083.474
Grup parentiu 4	15.049.829	658.718	896.981	21.655.805	-200.921	38.060.413
Total	374.613.661	17.320.004	955.051.525	618.169.391	-1.180.545	1.963.974.036

Taules A.1.2.1. Estructura i composició de les reduccions, per trams de base imposable.

Any 2015

(en euros)

Trams de Base Imposable	Empresa familiar	Participació entitats	Béns interès cultural	Explotacions agràries	Altres reduccions	Total
Fins a 50m€	514.581	2.684.126	6.080	674.813	22.197.817	26.077.417
Entre 50 i 150 m€	1.418.752	9.985.383	71.777	789.075	23.759.504	36.024.492
Entre 150 i 200m€	998.791	6.397.968	-	363.004	2.479.331	10.239.093
Entre 200 i 400m€	1.287.145	23.732.863	-	643.959	2.487.000	28.150.968
Entre 400 i 600m€	3.245.437	11.045.985	-	-	840.475	15.131.897
Entre 600 i 800m€	2.029.141	15.946.653	-	-	726.520	18.702.314
Més de 800m€	19.206.966	689.324.834	903.177	903.177	120.000	710.458.154
Total	28.700.812	759.117.813	981.034	3.374.028	52.610.647	844.784.335

Taules A.1.2.2. Estructura i composició de les reduccions, per grups de parentiu.

Any 2015

(en euros)

Grup parentiu	Empresa familiar	Participació entitats	Béns interès cultural	Explotacions agràries	Altres reduccions	Total
Grup parentiu 1	-	20.651.088	-	12.029	1.949.480	22.612.597
Grup parentiu 2	28.442.880	732.254.691	981.034	3.052.241	49.625.003	814.355.849
Grup parentiu 3	257.932	6.212.034	-	207.987	380.055	7.058.009
Grup parentiu 4	0	-	-	101.771	656.109	757.880
Total	28.700.812	759.117.813	981.034	3.374.028	52.610.647	844.784.335

Taules resum. Anys 2011-2015**Any 2011**

Trams de Base Imposable	Liquidacions	Base Imposable	Reduccions	Base Liquidable	Quota íntegra	Quota tributària
Fins a 50m€	8.418	141.063.675	11.562.032	129.501.643	7.141.484	8.661.708
Entre 50 i 150 m€	2.492	211.255.941	21.339.118	189.916.823	10.400.364	11.968.570
Entre 150 i 200m€	339	59.922.038	4.808.791	55.113.247	3.014.825	3.373.433
Entre 200 i 400m€	319	88.505.493	15.240.155	73.265.338	4.538.085	4.985.825
Entre 400 i 600m€	79	40.133.788	12.201.317	27.932.471	2.045.874	2.381.043
Entre 600 i 800m€	32	22.671.530	10.468.538	12.202.993	910.139	974.207
Més de 800m€	84	274.170.122	180.102.993	94.067.129	9.839.256	11.432.112
Total	11.763	837.722.587	255.722.943	581.999.644	37.890.027	43.776.899

Any 2012

Trams de Base Imposable	Liquidacions	Base Imposable	Reduccions	Base Liquidable	Quota íntegra	Quota tributària
Fins a 50m€	9.901	171.741.753	18.228.544	153.513.209	8.362.293	10.000.273
Entre 50 i 150 m€	3.104	264.524.023	27.806.747	236.717.276	12.989.409	14.887.475
Entre 150 i 200m€	394	70.047.944	8.080.864	61.967.080	3.291.731	3.496.409
Entre 200 i 400m€	420	115.247.206	17.264.910	97.982.297	6.050.506	6.709.520
Entre 400 i 600m€	120	60.032.435	22.403.652	37.628.782	2.516.537	2.769.663
Entre 600 i 800m€	65	46.208.003	23.396.029	22.811.974	1.572.485	1.572.485
Més de 800m€	132	355.272.309	215.109.722	140.162.587	11.611.655	11.662.439
Total	14.136	1.083.073.672	332.290.468	750.783.205	46.394.617	51.098.264

Any 2013

Trams de Base Imposable	Liquidacions	Base Imposable	Reduccions	Base Liquidable	Quota íntegra	Quota tributària
Fins a 50m€	10.720	193.456.029	19.137.774	174.533.118	9.502.032	11.285.863
Entre 50 i 150 m€	3.663	316.738.323	34.079.553	282.666.405	15.347.665	17.257.733
Entre 150 i 200m€	547	98.461.687	7.882.263	90.579.425	4.830.160	5.212.056
Entre 200 i 400m€	618	173.699.113	27.233.915	146.465.198	8.625.598	9.108.102
Entre 400 i 600m€	214	105.288.663	18.330.880	86.957.783	5.852.135	6.174.622
Entre 600 i 800m€	108	75.761.981	28.532.408	47.229.573	3.378.782	3.548.750
Més de 800m€	262	937.663.960	516.136.213	421.527.747	35.573.801	35.856.223
Total	16.132	1.901.069.757	651.333.007	1.249.959.248	83.110.172	88.443.350

Any 2014

Trams de Base Imposable	Liquidacions	Base Imposable	Reduccions	Base Liquidable	Quota íntegra	Quota tributària
Fins a 50m€	11.553	196.326.606	23.693.870	173.174.754	9.472.166	11.335.382
Entre 50 i 150 m€	3.320	285.570.877	32.151.232	253.419.645	13.936.028	16.019.029
Entre 150 i 200m€	487	88.273.752	8.794.243	79.479.509	4.202.381	4.486.686
Entre 200 i 400m€	499	137.183.649	27.244.707	109.938.942	6.623.611	7.128.810
Entre 400 i 600m€	196	95.142.200	37.044.721	58.097.479	3.791.182	4.012.414
Entre 600 i 800m€	83	57.994.564	20.922.826	37.071.739	2.801.812	3.030.339
Més de 800m€	290	1.099.266.181	577.271.539	521.994.641	46.055.417	47.582.197
Total	16.428	1.959.757.828	727.123.138	1.233.176.708	86.882.596	93.594.857

Any 2015

Trams de Base Imposable	Liquidacions	Base Imposable	Reduccions	Base Liquidable	Quota íntegra	Quota tributària
Fins a 50m€	12.082	215.273.371	26.077.417	189.226.954	10.378.762	12.554.947
Entre 50 i 150 m€	3.534	301.719.027	36.024.492	265.694.535	14.743.239	17.140.455
Entre 150 i 200m€	533	95.198.583	10.239.093	84.959.489	4.754.317	5.393.425
Entre 200 i 400m€	590	163.075.750	28.150.968	134.924.782	8.432.021	9.382.559
Entre 400 i 600m€	172	86.172.990	15.131.897	71.041.093	5.052.854	5.521.805
Entre 600 i 800m€	66	45.824.039	18.702.314	27.121.726	1.927.937	2.012.664
Més de 800m€	293	1.056.710.276	710.458.154	346.252.122	29.242.495	30.362.455
Total	17.270	1.963.974.036	844.784.335	1.119.220.701	74.531.625	82.368.310